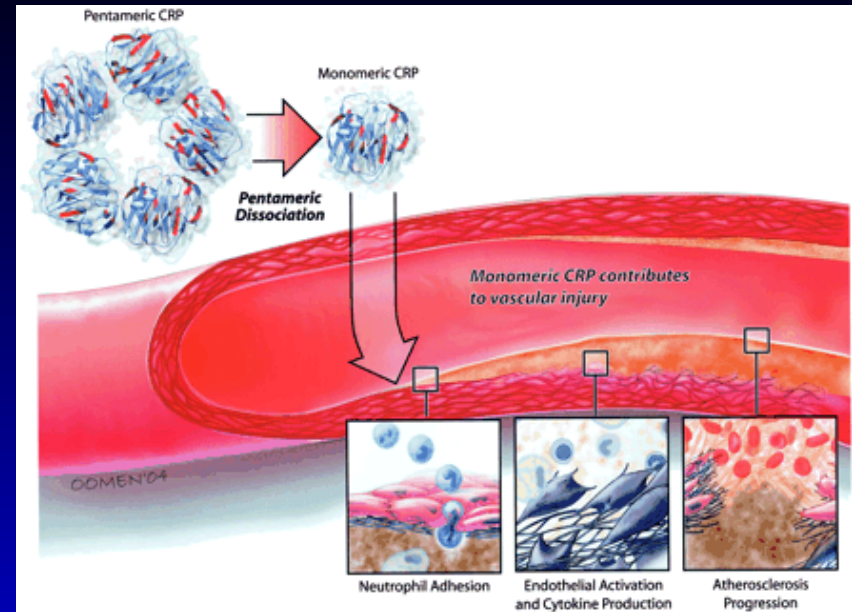

CRP

Νέος καρδιακός δείκτης

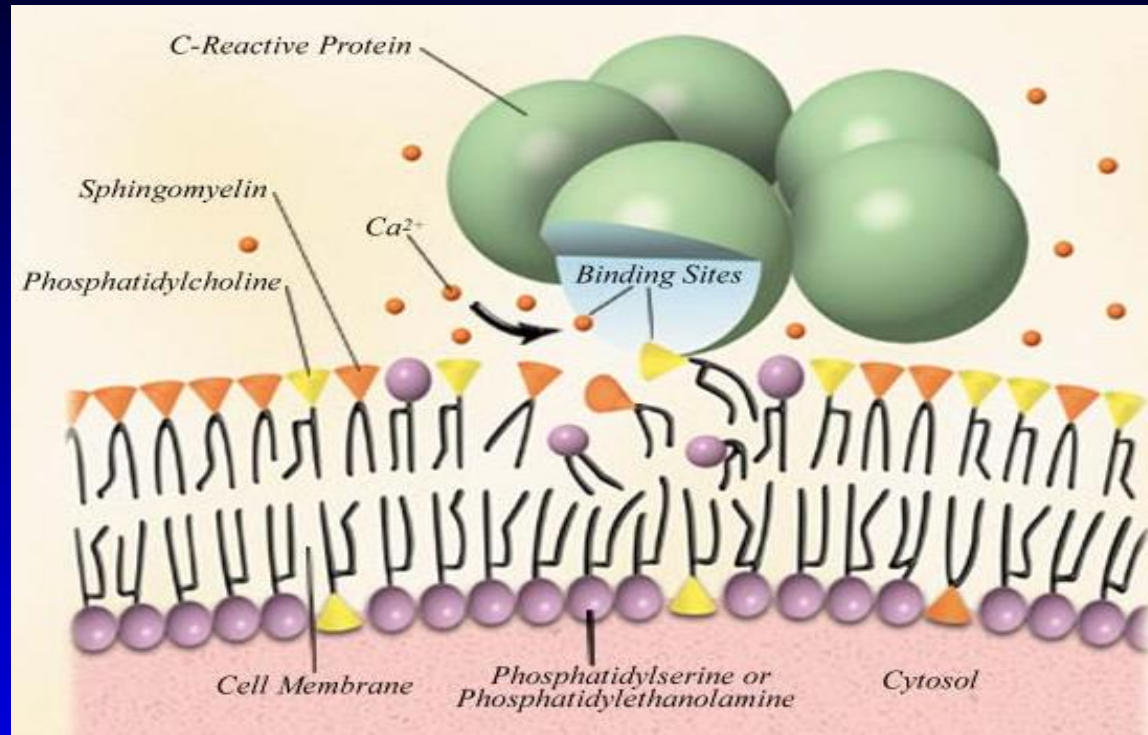
Χρήστος Κρούπης

Βιοχημικός-Μοριακός Βιολόγος, MSc, PhD

*Καθηγητής Κλινικής Βιοχημείας-Μοριακής Διαγνωστικής
Εργαστήριο Κλινικής Βιοχημείας,*

*Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Αττικόν Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο*

Δομή CRP

Πενταμερές pentraxin family (συνολικό MB ~115 kDa)

C-polysaccharide *Streptococcus pneumoniae* (Tillet and Francis, 1930)

C-reactive protein: παρουσία Ca^{2+} δέσμευση σε φωσφοχολίνη εξωτ. μεμβράνης-
Ενεργοποίηση συμπληρώματος

(Παραγωγή από ήπαρ μετά από επαγωγή με IL-6)

Επίπεδα εξαρτώμενα από πολυμορφισμούς στο CRP γονίδιο (π.χ. C1444T)

Αξία CRP

- ❖ Συσχέτιση CRP ορού με ποσοστό δημιουργίας αλλά και με πιθανότητα ρήξης της αθηρωματικής πλάκας
- ❖ CRP επίπεδα αυξάνουν κατά τον ίδιο τρόπο όπως και άλλοι φλεγμονώδεις παράγοντες στην αθηρωμάτωση (surrogate marker)
- ❖ Αύξηση CRP στα οξέα στεφανιαία επεισόδια (ακόμα και με απουσία νέκρωσης του μυοκαρδιακού ιστού)
- ❖ Προβλεπτική αξία για οξέα καρδιαγγειακά επεισόδια σε καρδιαγγειακούς ασθενείς π.χ. με ασταθή στηθάγχη και σε ασθενείς με μεταβολικό σύνδρομο, διαβήτη, υπέρταση
- ❖ Προγνωστική αξία για επαναστένωση σε ασθενείς μετά από PTCA
- ❖ *Αξία και στο screening φυσιολογικού πληθυσμού για κίνδυνο καρδιαγγειακών επεισοδίων?*

Γιατί CRP και όχι άλλοι δείκτες?

- Αξιόπιστη εργαστηριακή μέτρηση πλέον
  - Για μετρήσεις $<0,3$ mg/L
  - Μικρή βιολογική διακύμανση – μικρή αύξηση με ηλικία
  - Προτυποποίηση με CRM 470
- Εύρεση ορίων αναφοράς και σχετικού καρδιαγγειακού κινδύνου
  - Διάμεσος τιμή στον Ευρωπαϊκό πληθυσμό **1,65 mg/L**
- Δυνατότητα θεραπευτικής φαρμακευτικής παρέμβασης

Μεθοδολογίες μέτρησης CRP

- ❖ Παλιότερες μέθοδοι με εύρος 3-8 mg/L
- ❖ Dade Behring's ανοσονεφελομετρική μέθοδος (μονοκλωνικά αντισώματα έναντι ανθρώπινης CRP)
  - ❖ Εγκριθέν από FDA το 1998 ως βοήθημα στην αξιολόγηση κινδύνου
  - ❖ και το 2004 *CardioPhase™ hsCRP* ως «independent risk factor»
- ❖ Αναλυτική ευαισθησία: 0,18 mg/L **hs-CRP (CRP υψηλής ευαισθησίας)**
- ❖ Τιμές αναφοράς <3 mg/L (για λοίμωξη)

Λήψη ιστορικού πριν την αιμοληψία

Έλεγχος στο διάστημα των προηγούμενων δύο εβδομάδων:

A) Ύπαρξης λοίμωξης, γρίπης, πυρετού, εμβολιασμού, τρυπήματος στο δέρμα οποιασδήποτε μορφής, πόνου στη μέση, πονοκεφάλου, ιατρικής ή οδοντιατρικής θεραπείας

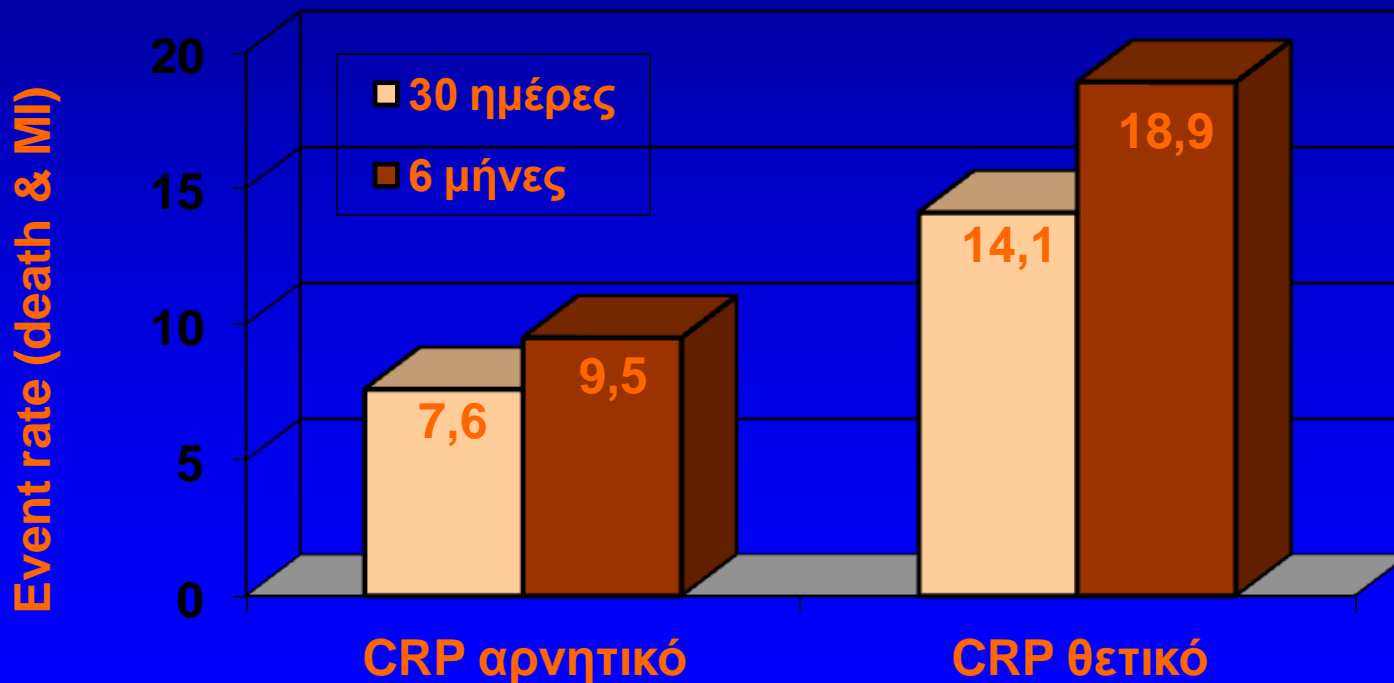
B) Ύπαρξης αλλαγών σε: διαιτητικές συνήθειες, κάπνισμα, χρήση αντισυλληπτικών, θεραπεία ορμονικής υποκατάστασης, εντατική εργασία οποιασδήποτε μορφής, χρήση πολυβιταμινών, θεραπεία με ασπιρίνη, στατίνες, αντιβιοτικά, θεραπεία αναπνευστικού

Οδηγίες Μέτρησης

- ♥ Μέτρηση hs-CRP σε δύο αιμοληψίες (χρήση ΜΟ, 2 weeks apart)
- ♥ Αξιολόγηση αποτελεσμάτων hs-CRP (πάντα σε mg/l)
  - Χαμηλού Κινδύνου < 1 mg/l
  - Μέσου Κινδύνου 1- 3 mg/l
  - Υψηλού Κινδύνου > 3 mg/l
- ♥ Εάν hs-CRP > 10 mg/l υποψία εστία πιθανής λοίμωξης ή άλλης φλεγμονής. Εάν συνεχώς αυξημένα επίπεδα hs-CRP (>10 mg/l) μετά από 3 επαναλαμβανόμενες μετρήσεις → πιθανώς καρδιοαγγειακής αιτιολογίας
- ♥ Αξιολόγηση χρήσιμη σε ασθενείς με γνωστή ασθένεια των στεφανιαίων ή με οξεία στεφανιαία σύνδρομα ως ανεξάρτητος προγνωστικός δείκτης θνησιμότητας, εμφραγμάτων, επαναστενώσεων (σε ασθενείς από αγγειοπλαστικές) → κινητοποίηση και αλλαγή συνηθειών
- ♥ Δεν ενδείκνυνται οι εν σειρά μετρήσεις της hs-CRP
- ♥ Όχι screening hs-CRP ή άλλων κυτταροκινών στον γενικό πληθυσμό (?)

Προγνωστική αξία της hs-CRP σε ασθενείς με ασταθή στηθάγχη

Κατηγοριοποίηση του κινδύνου με την hsCRP σε ασθενείς με ασταθή στηθάγχη στην CAPTURE μελέτη

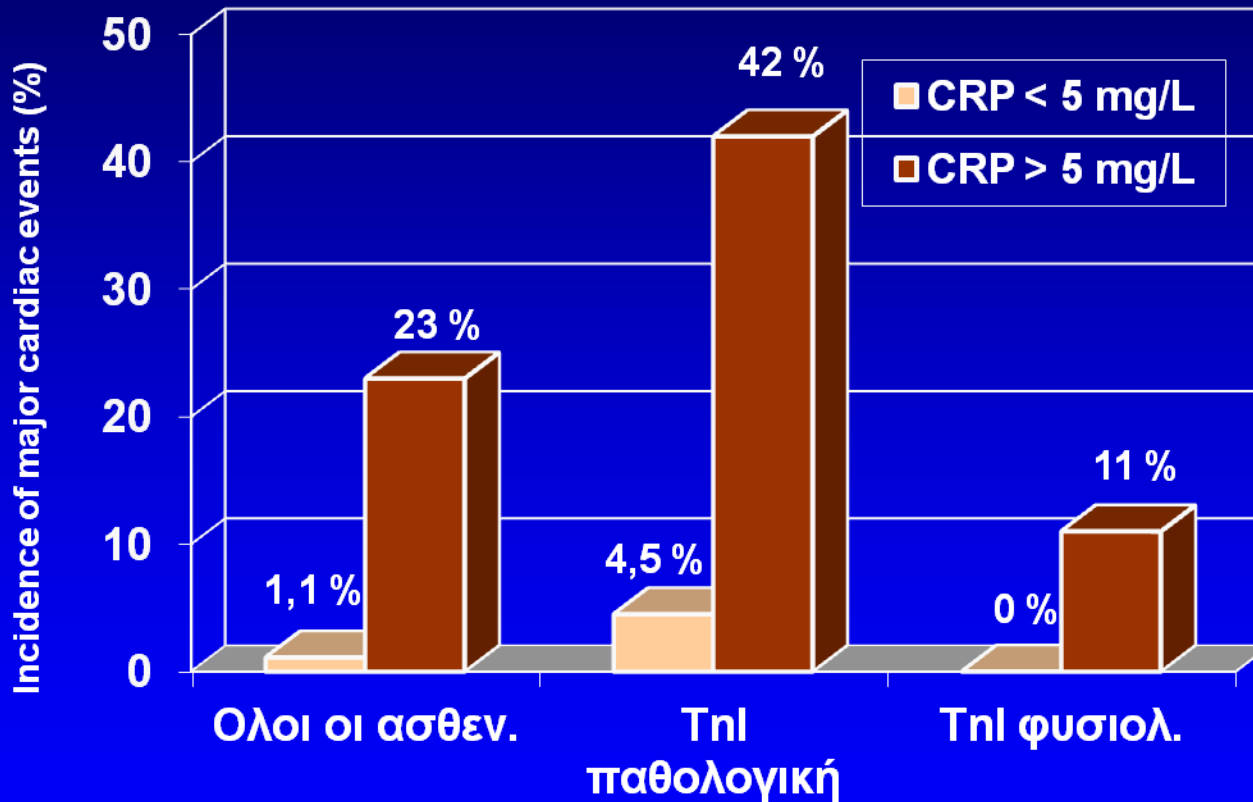
CRP θετικό:
> 5 mg/L

Heeschen C, *J Am Coll Cardiol* (2000);35:1535-42

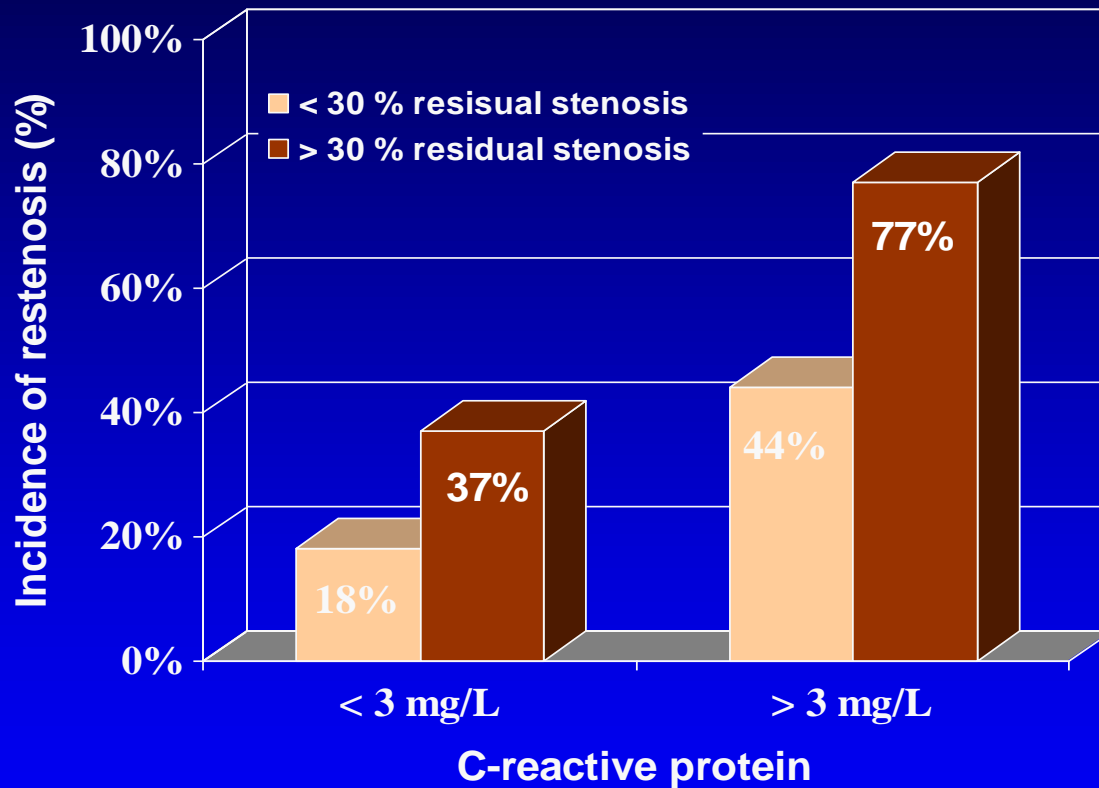
hs-CRP προγνωστική αξία σε ασθενείς με ασταθή στηθάγχη ή NQMI

(ανεξάρτητη και αθροιστική από TnI)

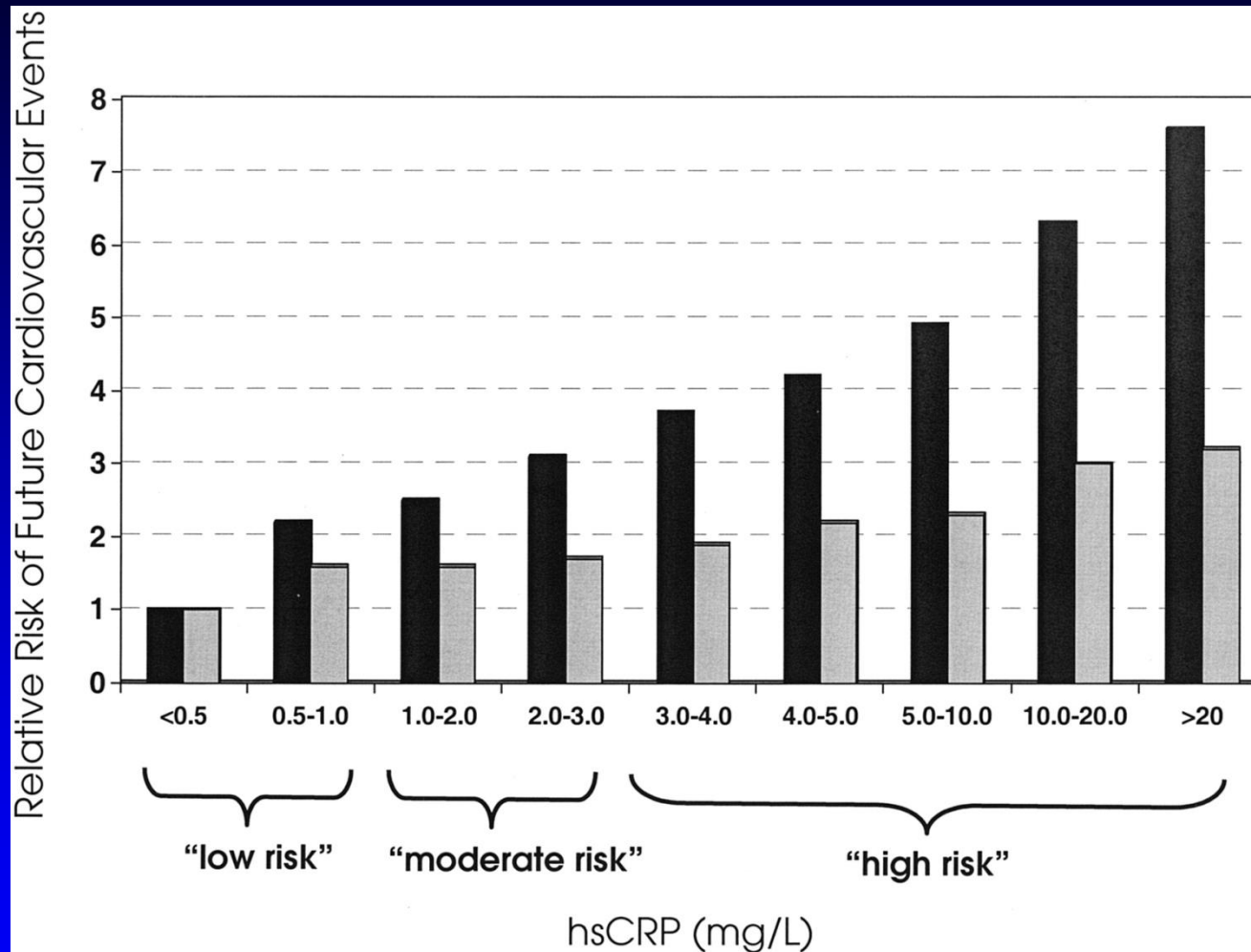
Συμβάματα εντός 6 μηνών (θάνατος, MI, σοβαρή ασταθή στηθάγχη)

Επαναστένωση μετά από ΡΤCΑ

Τιμές CRP πριν την επέμβαση

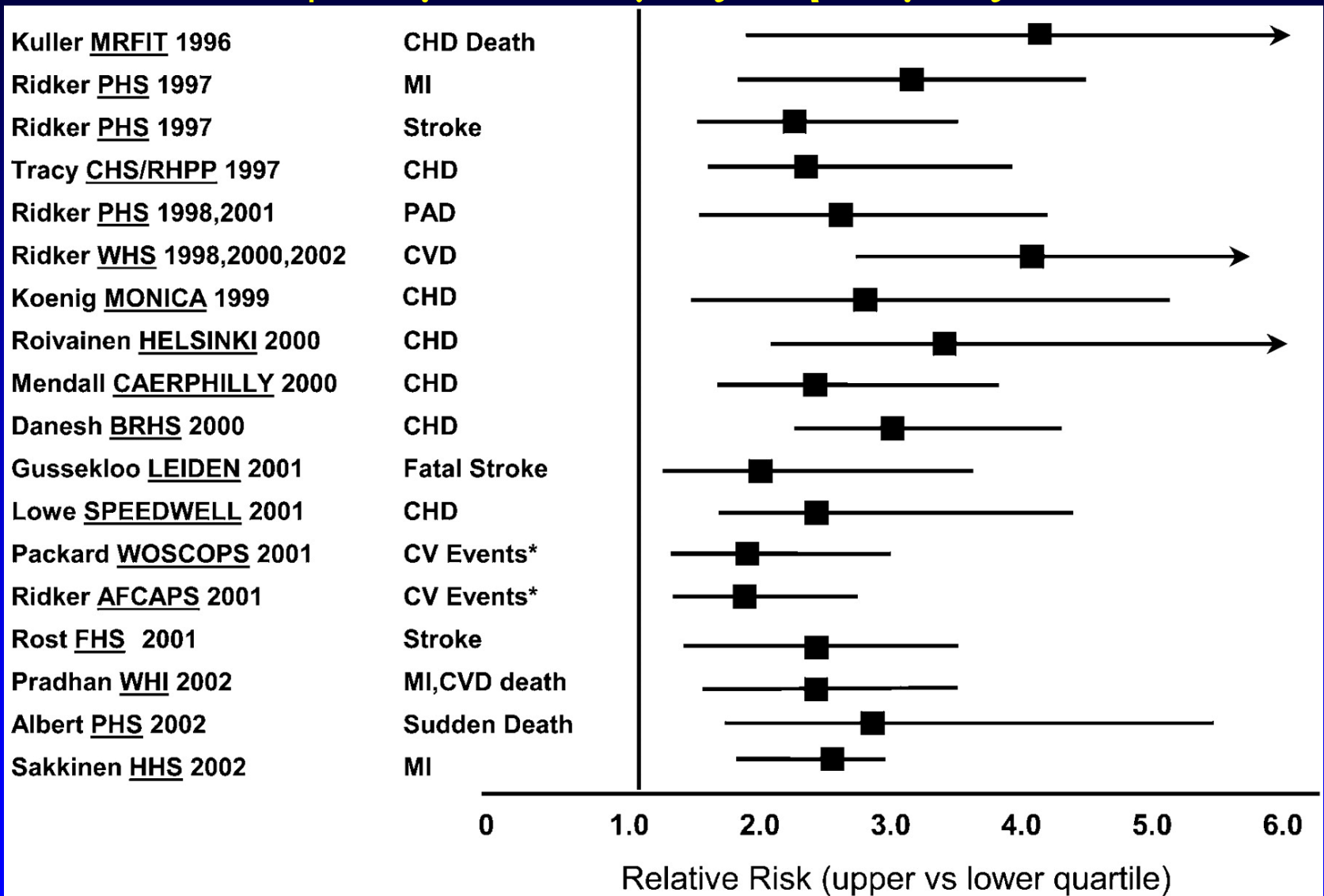
CRP & Καρδιοαγγειακή νόσος

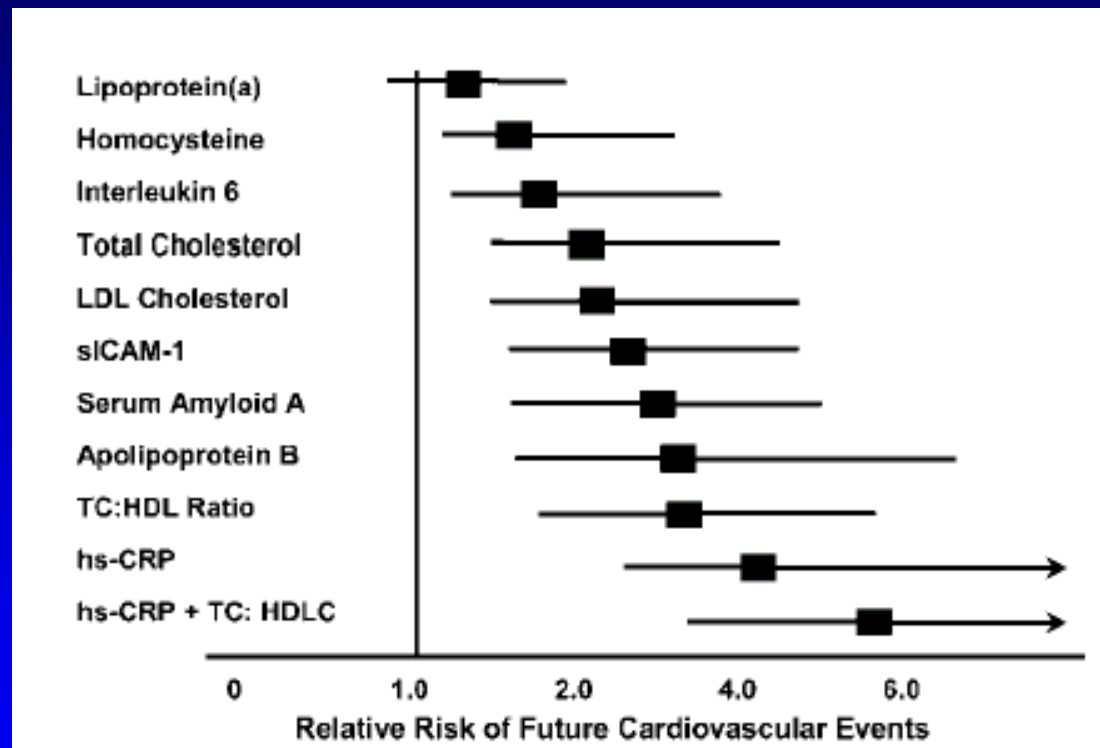
Γραμμική συσχέτιση καρδιαγγειακού κινδύνου με όλο το φάσμα των συγκεντρώσεων της hs-CRP στον γενικό πληθυσμό

Ridker PM, Cook N, Circulation (2004); 109:1955-1959

CRP ως παράγων κινδύνου για καρδιαγγειακά επεισόδια σε «φαινομενικά» υγιείς πληθυσμούς

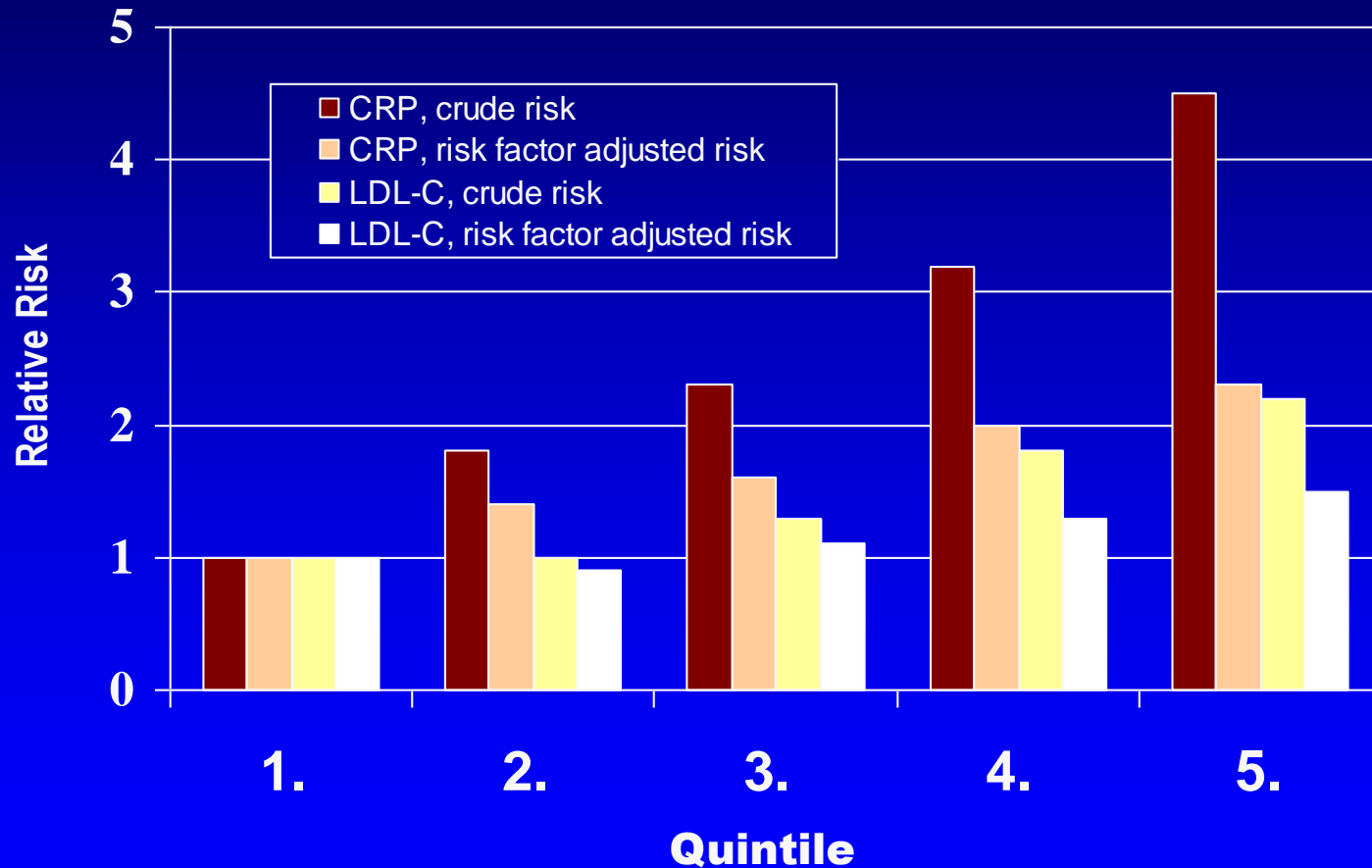

CRP ως παράγων κινδύνου για καρδιαγγειακά επεισόδια σε «φαινομενικά» υγιείς γυναίκες (WHS μελέτη)

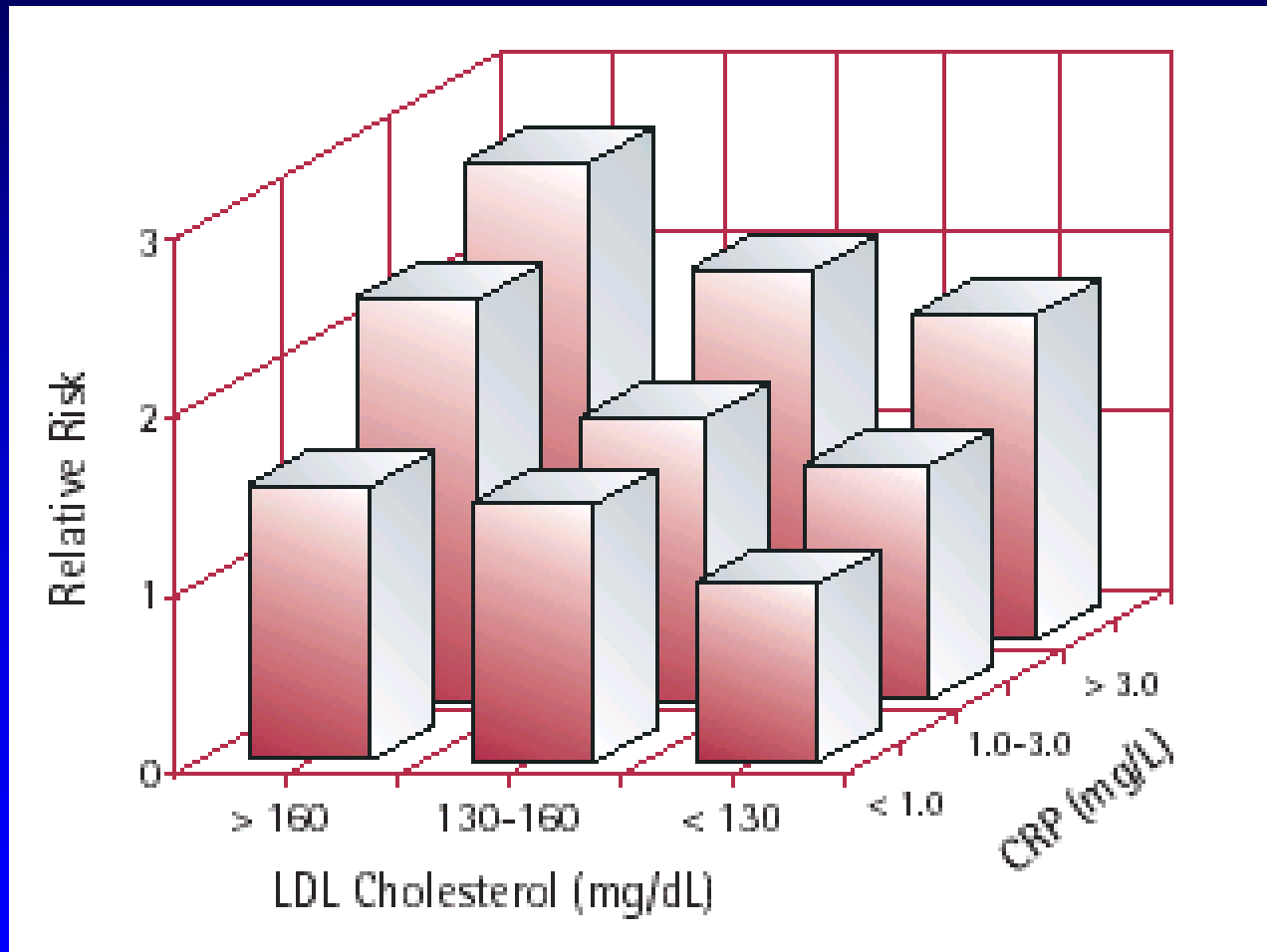
CRP ισχυρότερος προβλεπτικός δείκτης από LDL σε φαινομενικά «υγιή» πληθυσμό

(total $n=27.939$ - cardiovascular events $n=571$)

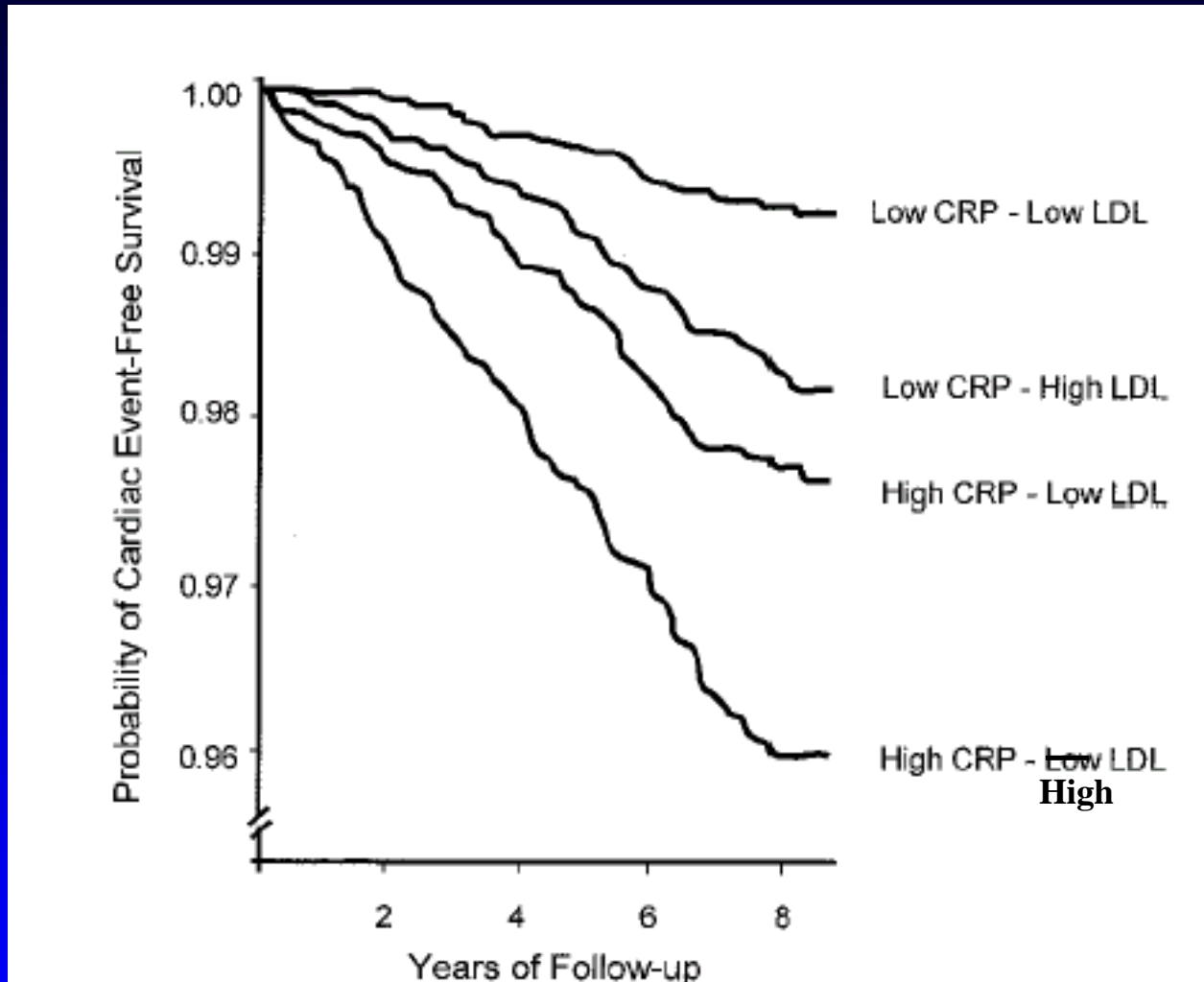
Αλγόριθμος CRP με LDL-Chol σε φαινομενικά «υγιή πληθυσμό»

(total n=27.939 - cardiovascular events n=571)

CRP
ανεξάρτητος
και
αθροιστικός
δείκτης

CRP-LDL σε φαινομενικά «υγιή πληθυσμό» (n=27.939)

Ridker PM, *Circulation* (2003); 107:363-369

Αναγνώριση ύπαρξης κινδύνου στον πληθυσμό με high-CRP –low LDL!!!

High LDL

Συσχέτιση με θεραπευτική αγωγή

Φαινότυπος **high CRP-low LDL** στο 25% του γενικού πληθυσμού (Jupiter μελέτη)

Αλλαγή συνηθειών (δίαιτα, βάρος, κάπνισμα, φυσική άσκηση)

Θεραπεία με **στατίνες** μείωσε τα οξέα στεφανιαία σύνδρομα κατά 42% στους ασθενείς με τον παραπάνω φαινότυπο

Συνδυασμός με **ασπιρίνη**

Μείωση επιπέδων CRP κατά 15-25% μόλις 6 εβδομάδες μετά την έναρξη θεραπείας με στατίνη